

הקדמה

אודה לה' מאד אשר גבר עלי חסדו וזיכני להגיע לארצינו הק' ולמדתי תורת ארץ ישראל מתוך הסתכלות הרחבה והעמוקה באור עליון ממקום חיותינו, ובמדרש רבה פרשה בראשית: וזהב הארץ היא טובה, אין תורה כתורת ארץ ישראל ולא חכמה כחכמת ארץ ישראל ע"כ. והגאון הקדוש החוזה האלקי רבנו ר' אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל פירש את המאמר הזה באופן נפלא. תורת חו"ל עוסקת בתיקון הנפש הפרטי, בדאגתה לחומריותה ורוחניותה, לזיכוכה והתעלותה בחיי שעה וחיי עולם, "אבל רק בתור נפש פרטית" לא כן תורת ארץ ישראל היא דואגת תמיד בעד הכל, בעד כללות נשמת האומה כולה, הפרטים הגם מתכנסים בקרכה בכללה, הם מתעלים בעילוייה מתעטרים בעטרת, "עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו" גם אותו העילוי שמן הפרט לכלל ע"כ דבריו העמוקים בזה.

תורת ארץ ישראל חיבור האומה ואחדות אחד, כי גאולת העם תלויה בחיבור ואחדות הכלל כמבואר במדרש תנחומא דברים פרשת נצבים: אתם נצבים היום, מה היום פעמים מאפיל פעמים מאיר, אף אתם אע"פ שאפילה לכם הקב"ה עתיד להאיר לכם אור עולם, שנאמר "והיה לך ה' לאור עולם" (ישעיה ס' י"ט) אימתי כשתהיו כולכם אגודה אחת, שנאמר "ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום" (דברים ד' ד'), וכו' וכן אתה מוצא שאין ישראל נגאלים עד שיהיו אגודה אחת, שנאמר "בימים ההמה ובעת ההיא נאום ה' יבואו בני ישראל המה ובני יהודה יחדו" (ירמיה ג' ד') ואומר "בימים ההמה ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבואו יחדיו מארץ צפון על הארץ אשר הנחלתי את אבותיכם" (ירמיה ג' י"ח) כשהן אגודים מקבלין פני השכינה עכ"ל המדרש. הגלות ותורת חו"ל העוסקת רק בתיקון נפש הפרטי, לא זכתה לאחדות נפש האומה בכללה, ואיבדנו את הזהות הכללית של האומה, ועכשיו שזכינו לעלות לארץ וזכינו ללמוד תורת ארץ ישראל ומתעסקים בכללות האומה ועל ידי ההתעמקות בתורת ה' לפתוח את כל אוצרות התורה מזמן מתן תורה עד עכשיו נזכה לחיבור ואחדות ישראל ונזכה לגאולה שלימה.

ובילקוט שמעוני ישעיהו ס' ת"ק: שאי סביב עיניך וראי, באותו שעה מביא הקב"ה אליהו ומשיח וצלוחית של שמן בידיהם ומקליהן בידיהם ונקבצים כל ישראל לפניהם ושכינה לפניהם ונביאים מאחריהם ותורה מימינם ומלאכי השרת

משמאלם ומוליכים אותם אל עמק יהושפט, ונקבצין כל הגוים, באותה שעה מביא הקב"ה אלילי העו"א ונותן בהם רוח ונשמה ואומר: יעברו על הגשר גיהנם, ועוברים, וכיון שמיגיעים שם יהיה לפניהם כחוט ונופלים לגיהנם, ומיד ישראל מתיראין ואומרים לפניו: רבש"ע תאמר כאשר עשית עם אלו תעשה עמנו? אומר להם מי אתם, אומרים לו אנחנו עמך ונחלתך ישראל, אומרים להם מי מעיד? אומרים לו אברהם, קורא לאברהם אומר לו: מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם? אומר לפניו רבש"ע לא כך אמרת לי "וגם הגוי אשר יעבודו הן אנכי", ואמר להם מי מעיד יותר? ואומרים יצחק, קורא ליצחק, אומר לו מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם? אומר לפניו רבש"ע לא כך אמרת לי "כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל", אומר להם מי מעיד יותר? אומרים לו יעקב, קורא ליעקב, אומר לו מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם? אומר לפניו רבש"ע לא כך אמרת להם לא יהיה לך, והם אמרו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, באותה שעה עובר הקב"ה לפנייהם והם אחריו, שנאמר ויעבור ה' מלכם לפנייהם וה' בראשם, באותו שעה מביא הקב"ה תורה ומניחה בחיקו ומבהיק זיון של ישראל מסוף העולם ועד סופו וכו' עכ"ל המדרש.

הכוונה של המדרש כי בזמן הגאולה הזוהרת של ישראל יהיה בספק אם הם עם ה', וחז"ל ציירו את המצב של עם ישראל אחרי אלפיים שנה שבני ישראל כגולה איבדו את הזהות שלהם, והעדות של אברהם ויצחק לא קיבל הקב"ה ואמר להם מי מעיד יותר, עד שבא יעקב אבינו שהם החזיקו כל הזמן ביחוד ה' "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, והעדות הזאת פעלה והבהיקה זיון של ישראל מסוף העולם עד סופו.

והנה ספרי קראתי בשם "קול יהודה" ששמי יהודה, על הפסוק בפרשת וזאת הברכה ל"ג ז' "ויאמר שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו וכו'", ובאדרת אליהו מפרש, "ואל עמו תביאנו", הוא נגד שלמה שנטרד ממלכותו, והתפלל עליו שישוב לעמו ולארץ ישראל ולמלכותו ע"כ.

כך התפללתי עם הסבא שלי הרב ר' דוד בובליק וצ"ל שנזכה לשוב לעמינו לארץ ישראל להכלל בכללות נשמת האומה, כי תורת ארץ ישראל דואגת תמיד בעד הכלל, בעד כללות נשמת האומה כולה.

כאן מצאתי מקום להודות לידידי הרבים שעודדו אותי בהוצאת הספר הזה, ובמיוחד אני מביע הוקרתי לגברת חסיה רוזין שעזרה לי בכל לבה בהוצאת הספר.

הגני מציב בזה זכרון לנפש היקרה הצנועה והחסודה בעלת מידות תרומיות, אשתי מרת פרומה פסיה בת הגאון ר' אליעזר סילבר וצ"ל, שהיתה לי לעזר נאמן בעבודתי הרבה בכשרונותיה הנפלאים. חבל על דאבדין ולא משתכחין.

וכן הנני להזכיר לי לטובה את כנותי האהובות היקרות והמשכילות
אביבה ורחל, וחתני האהובים טובי לב והמשכילים משה שפט ודוד ניגן,
ונכדי האהובים והנחמדים שובל ולבנה וצפורה ליה ובוועז אברהם, שנזכה לראות
פרי עמלינו דורות ישרים לתורה ולמעשים טובים, ותחינו עינינו בנחמת ציון
וירושלים בבא לציון גואל כב"א.

ספר זה נר תמיד לזכר בתי מחמד נפשי צפורה בת זהבה שנקטפו ברמי
ימיהם, וגם לאחיי אהובים והדגולים יוסף וצבי שנקטפו לפני זמנם, יהא זכרם
ברוך וחרות בלב המשפחה והידידים.

ואציב בזה מצבת זכרון לאמי מורתי שנהרגה על קידוש השם ע"י הנאצים
הטמאים ימ"ש, מרת רייכל בת הרב ר' דוד הי"ד, ולאבי מורי הר"ר גרשון יצחק
שנקטף בימי עלומיו י"ד תשרי תרפ"ד, ולנפשות היקרות לי שנספו בשואת יהדות
רוסיא פולין וליטה, אחי ואחיות, הרב משה ומשפחתו רייצה ומשפחתה, וסוני,
הי"ד לזכר עולם.